

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

An pro una Missa à pluribus exigua stipendia usque ad iustam mercedem
accipi possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

elemosynam liberaliter dat, quam dari certe ab aliquo nunquam prohibetur.

An pro una Missa, plura à pluribus exigua stipendia usque ad iustam mercedem accipi possint.

50. Dubitabis Octavo, cui ob Missæ applicationem datur stipendium minus, quam sit lege, vel consuetudine taxatum, an possit tantum accipere ab alio quantum sufficit ad iustam unius Missæ elemosynam, & deinde unica Missa, utrique satisfacere? Respondco præscindendo ab hoc Sacra Congregationis Decreto, posse. Ita Rodt. Nugnus, Vasq. Filline, Scortia? apud Delug. disp. 20. de Euch. sect. 2. n. 26. Ratio est, quia non est de-fraudandus Sacerdos sua iusta mercede, supponimus enim Sacerdotem accipiendo illud exiguum, iuri suo nequaquam cessisse.

51. Quod si expresse suo iuri cessit, atque expresse acceptavit se ob illam tantam stipem velle totam Missam applicare, non posse ab alio quidquam recipere, communis doctrina est; Ita Corduba alique apud Dianam part. 2. tract. 14. resol. 7. Marchin. de ord. tract. 3. part. 2. cap. 21. num. 5. Quia, tunc, suo pacto, cui semper standum est, se ad totam obligavit, iuri suo cedendo.

Suarez tamen de Sacram. disp. 86. sect. 4. §. Vnde cont. sequenter, etiam in hoc casu posse concedit Sacerdoti pauperi, in uno eventu; quando scilicet coactus paupertate consentit, hic enim poterit ab iniusto pacto resilire seque indemnem servare. Sicut (inquit) famulus, seu operarius, cui digna merces non tribuitur, potest damnum suum rescire, etiamsi à principio ob paupertatem coactus sit pro iniusto, & inequali pretio pacisci: Et sicut, qui ob necessitatem cogitur emere triticum, pretio iniusto, potest sine iniuria, alia via se indemnem servare. Sed de hac doctrina, & exemplis dicam separatim à num. 57.

52. Hæc præscindendo à Decreto de celebratione Missarum. Quid eo iam posito; Delugo loc. cit. Diana, Marchin. loc. cit. Tamburin. de iure Abb. tom. 2. d. 5. q. 9. n. 11. timet Decretum, atque adeo docent Sacerdotem recipientem à fidei exiguum quamlibet stipem, pro Missa, totum ejus fructum pro ipso applicare delere; ni id faciat, teneri ad restitutionem.

53. Nihilominus puto adhuc posse. Favent innominati apud Marchin. dicto num. 5. Nec timendum Decretum, (concurrentibus tamen conditionibus n. 66. dicendis,) cum nobis contrarium non sit, quia non est credibile voluisse Sacram Congregationem fraudare Sacerdotes iusta mercede. Expandamus breviter verba Decreti, Deinde, (inquit) ubi plura stipendia quantumvis incongrua, & exigua collata fuerint Sacerdotibus, præcipit, ut absolute tot Missa celebrentur, quot ad rationem attributa elemosyna præscripta fuerint. Hæc Sacra Congregatio. Vbi noto primo, illud (ad rationem attributa elemosyna) nam significat Missas celebrari debere, non sicuti ab offerente absolute præscriptæ sunt, sed sicuti ab eodem, juxta rationem, & compendium data elemosynæ præscriptæ sunt. Cum igitur elemosyna non sit data nisi limitate, limitate debetur applicatio Missæ.

54. Quando ergo, ut vidimus §. 1. num. 31. Congregatio respondit se loqui de præscriptione facta ab offerente, non vero facta ab Ordinario, solum explicuit personas, quæ facere debeant præscriptionem, non vero ad quam ratam, quia hanc fieri debere, ad rationem elemosynæ datæ, dixerat in Decreto.

55. Quando item num. 32. præcipit ut ad stipendia quantumvis incongrua, & exigua etiam, data ab una persona Missa præscriptæ celebrentur; præcipit quidem ut celebrentur Missæ ad elemosynam præscriptam, sed juxta ratam, seu ad rationem dictæ elemosynæ, non vero ad merum arbitrium dantis. Scio explicationem aliorum, quos tacito nomine affert Marchinus de ord. tr. 3.

p. 2. cap. 21. num. 5. sine, sed rostra est magis ad magisque favet Sacerdotibus.

56. Noto secundo illud (sua obligationi non facere) ubi, per suam obligationem non intelligitur, quæ erat ante Decretum, hæc enim erat sua Sacerdotum obligatio, & Decretum solum imminuit, illamque inculcat, non vero inducit. Quæ ergo ante Decreti promulgationem Sacerdotum obligatiæ non astringebantur; nec in prædictis stringentur.

Examinatur Doctrina Suariz de promissione stipendii Missæ.

57. Sed age per hanc occasionem, eam Suariz nam n. 51. traditam, ducentis exemplum ad eam paupertatem, seu necessitatem aliquid iniustus expendamus; nam sic facilius ad propositam solutionem sternetur via.

58. Dico Primo. Qui ob necessitatem cogitur triticum pretio iniusto, potest alia via se indemnem servare. Ratio est, quia iniuste venditor agit, debetare cum, qui ob necessitatem emit, verè non contrahit tali pretio, ad quod extorquendum, idem venditor tam titulum habet.

59. Dico Secundo: Famulus, seu operarius, seu paupertatem cogitur minori, quam sit iustum pretium suum famulatum vendere, nunc regulariter, à multitudine servorum non potest se occulte elargiri, nam servat, damnumque suum contra Dominum sarcire. Vide Valerium de diff. utriusque fori. 2. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 25. diff. 13. num. 6. Ratio quia Dominus damnum patitur causa hominis famulum conducit, qui minori pretio servat, licet ret Dominus, quod hic famulus se occulte elargiret, non de illo, sed de alio in tanta multitudine rum sese exhibentium provideret; quia igitur famulus occulte à Domino furripit illud, quod Dominus alius remitteret, nisi ipsemet famulus sua lenta exhibitione impeditur? Vnde quia famulus fuit causa damni emergentis in Domino, obligatur Dominum indemnem servare, & consequenter famulus indemnem se contra Dominum servare poterit.

60. Dixi autem (regulariter in tanta multitudine servorum) nam si quando tale damnum non patitur Dominus; quia scilicet alium servum minori illo famulatum non invenisset, non erit famulus in mercede defraudandus. Ratio est, quia licet iniuste eggerit, mendacioque dixerit se contentum esse in illo pretio, tamen de facto vendidit suum famulum dignum illa mercede; & ex alia parte patet, quod Dominus voluit famulatum illum emere, & simpliciter ad iustum pretium obligavit, nec ullum numerum, dum hunc famulum acceptat, patitur, & minimus, Dixi de facto vendidit, nam famulus pretio aliqua obsequia gratis, animoque liberali, & charitate, vel ex pietate, non potest deinde mutare voluntatem, unde nec petere ex iustitia, nec facere poterit compensationem. Bonacin. de Contr. de loc. & cond. q. 7. part. 4. num. 2. Ratio est, quia legitime Dominus possidet illum famulatum, ubi liberaliter exhibitum, seu donatum, ergo de iusto nequaquam potest. Lege Molin. de contrah. diff. 1. Fagundes de contrah. lib. 5. cap. 16. Lell. lib. 2. cap. dub. 18.

61. Quæ num. 59. de servo diximus, videtur per Rebells 2. part. de obl. inf. cap. 5 §. 1. etiam, qui fatetur esse iniustitiam ex parte famuli, quando deceptio est alicuius momenti, & Decretum erat illam contrahens, etiam pretio iniusto, adeo in compensatione diminuendum esse aliquod iusto stipendio; etiam iniusto, ratione iniustitiam, & damni sequuti Domino, ob illam fraudem.